

Navoiy davlat universiteti – Xorijiy til va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti)

Dastur davomiyligi: 2 yil

Talim shakli: Kunduzgi

Dastur kodi:70110901

Umumiy ish hajmi:120 ECTS krediti

Semestr uchun ECTS kreditlari:30

Umumiy ma'lumot

Magistratura dasturi **Chet tili va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti)** (Dastur kodi: 70110901) Navoiy davlat universitetida ikki yillik, kunduzgi akademik dastur bo'lib, umumiy ish hajmi 120 ECTS kreditdan (semestrda 30 ECTS) iborat. Dastur yuqori malakali anglistika olimlari, amaliy tilshunoslar, adabiyotshunoslar, ELT (ingliz tilini o'qitish) mutaxassislari, tarjima tadqiqotchilari va nazariy va kognitiv tilshunoslik, Britaniya va Amerika adabiy tarixi, qiyosiy filologiya, matnshunoslik va ilg'or til pedagogikasi (TESOL/TEFL) bo'yicha ilg'or bilimlarga ega bo'lgan oliy ma'lumotli akademik xodimlarni tayyorlash uchun mo'ljallangan.

O'quv dasturi ingliz tili sintaksisi, diskurs tahlili, pragmatika, sotsiolingvistika, jahon ingliz adabiyoti va qiyosiy adabiyotshunoslik bo'yicha chuqur nazariy tadqiqotlarni zamonaviy ta'lim texnologiyalari, korpus lingvistikasi va raqamli gumanitar fanlar qo'llanmalari bilan birlashtiradi. Talabalar lingvistik tadqiqotlar dizayni, madaniyatlararo muloqot, o'quv dasturi dizayni, tarjima tanqidi va ta'limni baholash tizimlari (CEFR, IELTS, TOEFL) bo'yicha tajriba orttiradilar. Dastur O'zbekistonda ingliz tili ta'limi standartlarini oshirish, xalqaro akademik hamkorlikni rivojlantirish va universitet muhitida tadqiqotga asoslangan o'qitish metodologiyalarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratadi.

Ushbu dastur bitiruvchilari universitet o'qituvchilari, chet tillari bo'yicha tadqiqotchilar, adabiy muharrirlar, xalqaro munosabatlar bo'yicha mutaxassislar, tarjima bo'yicha maslahatchilar va o'quv dasturlarini ishlab chiquvchilar sifatida faoliyat yuritish, shuningdek, doktorantura (PhD) darajasida o'qishni davom ettirish uchun to'liq jihozlangan.

Baholash

Chet tili va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti) magistratura dasturida uzluksiz o'rganish, ilmiy aniqlik, tahliliy kompetensiya va ilg'or pedagogik mahoratni ta'minlash uchun keng qamrovli va ko'p komponentli baholash tizimi qo'llaniladi.

1. Kursga asoslangan baholash

- **Taqdimotlar va seminarlar**– talabalarning akademik ingliz tilida lingvistik va adabiy tadqiqotlar, nazariy grammatika asoslari, she'riy tuzilmalar va tanqidiy insholarni tahlil qilish, taqdim etish va himoya qilish qobiliyatini baholash.
- **Mini-testlar, viktorinalar va og'zaki imtihonlar**– asosiy nazariy tushunchalar, fonologiya, sintaksis, adabiy janr nazariyasi, nutq tahlili va tilni o'zlashtirish tamoyillarini tushunishni monitoring qilish.

- **Oraliq va yakuniy imtihonlar**– yozma imtihonlar va insho tahlillari orqali nazariy chuqurlikni, matnni talqin qilish qobiliyatlarini va lingvistik/adabiy muammolarni hal qilishni baholash.
 - **Portfolio topshiriqlari**– ilgʻor koʻnikmalarni rivojlantirishni namoyish etuvchi matnli sharh namunalari, korpus tadqiqot jurnallari, universitet dars rejalari, adabiy tanqidlar va ilmiy ishlar qoralamalarini tuzish.
 - **Mustaqil topshiriqlar**– mustaqil filologik tadqiqotlarni, lingvistik korpus ma'lumotlarini qayta ishlashni, qiyosiy matn tahlilini, tarjima tanqidini va adabiyotlar sharhlarini ragʻbatlantirish.
2. **Tadqiqotga asoslangan baholash**
- **Ilmiy tadqiqot ishlari (ITI)**– tadqiqot takliflari, lingvistik/adabiy ma'lumotlar to'plash hisobotlari, nutq tahlili jarayonini ko'rib chiqish va tadqiqot natijalarini kafedra oldida himoya qilish orqali baholanadi.
 - **Ilmiy va pedagogik ish (IPI)**– universitet o'qitish amaliyoti, ingliz tili ma'ruza materiallarini tayyorlash, seminar rejalari, o'quv qo'llanmalari va akademik hisobotlar orqali baholanadi.
 - **Magistrlik dissertatsiyasi (MD/M)**– ilmiy o'ziga xoslik, matn va filologik aniqlik, metodologik qat'iylik, ingliz tilidagi akademik yozuv sifati va Davlat attestatsiya komissiyasi oldida ommaviy himoya asosida baholanadi.
3. **Amaliyotga asoslangan baholash**
- **Ta'lim va pedagogik amaliyot**– oliy ta'lim muassasalari, xalqaro ta'lim markazlari, tadqiqot bo'limlari va tarjima byurolaridagi ish faoliyati orqali baholanadi va keng qamrovli amaliy hisobotlar bilan birga taqdim etiladi.
 - **Bitiruvdan oldingi amaliyot**– nazariy/empirik ingliz filologik tadqiqot natijalari va yakuniy tezisni tayyorlashning integratsiyasi asosida baholandi.
4. **Ishga integratsiyalashgan o'rganish**
- **Amaliy tilshunoslik va ta'lim dizayni loyihalari**– analitik aniqlik, stilistik ravonlik, pedagogik samaradorlik va xalqaro til standartlariga muvofiqligi bo'yicha baholandi.

Akademik talablar

Qabul talablari–Chet tili va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti) magistratura dasturiga hujjat topshirayotgan abituriyentlar quyidagi mezonlarga javob berishlari shart:

- **Ta'lim tarixi**– Tan olingan oliy ta'lim muassasasining chet tili va adabiyoti (ingliz tili), ingliz filologiyasi, tarjimashunoslik, chet tillari ta'limi yoki tegishli gumanitar fanlar bo'yicha bakalavr darajasi (yoki unga tenglashtirilgan malaka).
- **Akademik mukammallik**– Faxriy diplomga ega bo'lgan abituriyentlar (*imtiyozli diplom*) O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiya vazirligining amaldagi qoidalariga muvofiq imtiyozli qabul qilish huquqiga ega.
- **Til bilishi**– Ingliz tili ixtisoslashuv dasturlari uchun davlat qoidalariga muvofiq, ingliz tilida kamida C1 darajasidagi xorijiy tilni bilish darajasini ko'rsatuvchi amaldagi milliy yoki xalqaro sertifikat (CEFR C1, IELTS 7.0+, TOEFL iBT 95+ yoki unga tenglashtirilgan milliy sertifikat).

Bitiruv talablari

Chet tili va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti) bo'yicha san'at magistri darajasini olish uchun talabalar quyidagilarga ega bo'lishlari shart:

- O'quv dasturida ko'rsatilgan barcha majburiy va tanlov modullarini bajaring, jami **120 ECTS krediti** (Semestrda 30 ECTS).
- Navoiy davlat universiteti qoidalariga muvofiq standart akademik natijalarni saqlab qolish (barcha fanlardan o'tish ballari).
- Barcha amaliy mashg'ulotlarni (o'qitish amaliyoti, tadqiqot amaliyoti va bitiruvdan oldingi amaliyot) ijobiy natijalar bilan muvaffaqiyatli yakunlang.
- Barcha tadqiqot talablarini bajarish (ilmiy tadqiqot ishlari va ilmiy-pedagogik ishlar).
- Tayyorlang, topshiring va muvaffaqiyatli himoya qiling **Magistrlik dissertatsiyasi** Davlat Attestatsiya Komissiyasi oldida mustaqil tadqiqot olib borilganligini namoyish etuvchi akademik ingliz tilida yozilgan.
- Barcha kerakli davlat attestatsiya jarayonlaridan o'ting.

Taklif etilayotgan kurslar

1-yil

Majburiy:

- Ingliz filologiyasida tadqiqot metodologiyasi va akademik yozuv
- Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi doirasida ta'lim tizimidagi islohotlar
- Ingliz tilshunosligining nazariy asoslari va zamonaviy paradigmalari
- Britaniya va Amerika adabiyoti tarixi, germeneytikasi va poetikasi
- Oliy ta'limda ingliz tili va adabiyotini o'qitish metodikasi

Tanlov:

- Ingliz tilida so'zlashuvchi kontekstlarda sotsiolingvistika, pragmatika va madaniyatlararo muloqot
- Zamonaviy ingliz tilining nutq tahlili va stilistikasi
- Raqamli gumanitar fanlar, korpus tilshunosligi va ingliz tili uchun NLP vositalari
- Normativ hujjatlar, CEFR standartlari va ELTda sifatni baholash
- Ikkinchi tilni o'zlashtirishda kognitiv tilshunoslik va psixolingvistika

2-yil

Majburiy:

- Ingliz va o'zbek tillari va adabiyotlarining qiyosiy tipologiyasi
- Ingliz tilidagi jahon adabiyoti va post-mustamlakachilik ingliz tadqiqotlari
- Adabiy tanqid, estetika va zamonaviy adabiy nazariya

Tanlov:

- Badiiy va ixtisoslashtirilgan tarjima nazariyasi va amaliyoti (inglizcha-o'zbekcha / o'zbekcha-inglizcha)
- ELTda o'quv dasturini loyihalash, o'quv dasturini ishlab chiqish va materiallarni baholash
- Inglizshunoslikda etnolingvistika, lingvokulturologiya va onomastika
- Akademik va ilmiy faoliyatda professional axloq va etika
- Xalqaro sharoitlarda media diskurs tahlili, PR va kopirayting
- Globallashtirish, til siyosati va ingliz tili Lingua Franca (ELF) sifatida
- Til o'rganish uchun raqamli ta'lim resurslari va elektron ta'lim platformalarini loyihalash

Karyera imkoniyatlari

Chet tili va adabiyoti (ingliz tili va adabiyoti) magistratura dasturini bitirganlar yuqori darajadagi tahliliy, lingvistik, tadqiqot, tarjima va pedagogik qobiliyatlarga ega bo'ladilar, bu ularga ta'lim, tadqiqot, xalqaro, nashriyot va diplomatik sohalarda karyera qilish imkonini beradi:

- **Universitet o'qituvchisi / Ingliz tili bo'yicha dotsentoliy** ta'lim muassasalarida, davlat universitetlarida, ixtisoslashgan til institutlarida va xalqaro akademik filiallarda.
- **Lingvistik va adabiy tadqiqotchi olimilmiy-tadqiqot** institutlarida, ilmiy laboratoriyalarda va xalqaro filologik tadqiqot markazlarida.
- **Xalqaro aloqalar va madaniyatlararo mutaxassis** davlat vazirliklarida, diplomatik vakolatxonalarda, elchixonalarda va xalqaro nodavlat tashkilotlarida (NNT).
- **Adabiy muharrir / akademik korrektor** xalqaro nashriyotlarda, akademik jurnallarda, global media tarmoqlarida va raqamli nashriyot kompaniyalarida.
- **Tarjima mutaxassisi va tarjimoning** ingliz, o'zbek va rus tillari o'rtasida murakkab adabiy, ilmiy, diplomatik va tijorat tarjima loyihalarini boshqarish.
- **O'quv dasturini ishlab chiquvchi / ELT baholash bo'yicha mutaxassis** milliy test markazlarida, ta'limni rivojlantirish kengashlarida va xalqaro test tashkilotlarida (Britaniya Kengashi, ETS, Cambridge Assessment) ishlash.
- **Matbuot xodimi / Korporativ kommunikatsiyalar menejeri** ko'p millatli korporatsiyalarda, qo'shma korxonalarda, xalqaro agentliklarda va jamoatchilik bilan aloqalar firmalarida.
- **Til markazi rahbari / Akademik direktor** yetakchi xususiy til akademiyalari, xalqaro ta'lim markazlari va o'qituvchilarning malakasini oshirish markazlari.

O'qish to'lovlari

- **Mahalliy talabalar uchun:** Taxminan yillik o'qish narxi – 9 700 000 so'm.
- **Xalqaro talabalar uchun:** Taxminiy yillik o'qish narxi – 774.28 AQSh dollari.

(Izoh: O'qish to'lovlari universitet siyosati va xorijiy valyuta kurslariga muvofiq o'zgartirilishi mumkin.)

O'quv natijalari

Chet tili va adabiyoti bo'yicha magistr darajasi (ingliz tili va adabiyoti)

Dasturni muvaffaqiyatli tugatgandan so'ng, bitiruvchilar quyidagilarga ega bo'ladilar:

1. Bilim

- **1.1.** Ingliz tilining nazariy grammatika, fonologiya, sintaksis, semantika, pragmatika va tarixiy evolyutsiyasi bo'yicha ilg'or bilimlarni namoyish eting.
- **1.2.** Britaniya, Amerika va jahon ingliz adabiyotlaridagi asosiy adabiy oqimlar, poetika, germeneytika, janrlar va tanqidiy nazariyalarni tushuning.
- **1.3.** Korpus tilshunosligi, hisoblash tahlili, qiyosiy tipologiya (ingliz/o'zbek) va ingliz tili Lingua Franca (ELF) tushunchalarini tushuntiring.
- **1.4.** Oliy ta'limning ingliz tilini o'qitish metodologiyasi, vazifaga asoslangan til o'qitish, CEFR baholash dizayni va ikkinchi tilni o'zlashtirish (SLA) nazariyalari bo'yicha bilimlarini namoyish eting.
- **1.5.** O'zbekistonda xalqaro ta'lim standartlari, sifatni ta'minlash tizimlari, mualliflik huquqi qonunlari va milliy ta'lim islohotlari strategiyalarini tan olish.

2. Ko'nikmalar

- **2.1.** Murakkab klassik va zamonaviy ingliz adabiy va lingvistik matnlarining chuqur nazariy, strukturaviy, stilistik va diskurs tahlillarini amalga oshiring.
- **2.2.** Raqamli korpus dasturi, matn tahlil platformalari va NLP vositalaridan ilg'or leksikografik, pragmatik va adabiy tadqiqotlarni o'tkazish uchun foydalaning.
- **2.3.** Universitet darajasidagi ingliz tili kurslari, ma'ruzalar seriyasi, seminar-treninglar va CEFRga moslashtirilgan baholash topshiriqlarini loyihalashtirish va amalga oshirish.
- **2.4.** Murakkab ilmiy maqolalar, adabiy asarlar, huquqiy-diplomatik hujjatlar va o'quv materiallarini ravon akademik ingliz tiliga tarjima qiling, tahrirlang va korrektura qiling.
- **2.5.** Ingliz tilida ilmiy maqolalar, tanqidiy adabiyotlar sharhlari, akademik monografiyalar va nashr etiladigan tadqiqot tezislarini tayyorlang.
- **2.6.** Filologik tadqiqotlar natijalari, o'quv dasturlari va til strategiyalarini akademik kengashlarga, xalqaro konferensiyalarga va jamoat forumlariga ingliz, o'zbek va rus tillarida samarali taqdim etish.

3. Kompetensiyalar

- **3.1. Filologik va tadqiqot kompetensiyasi**– Ingliz tilshunosligi, ingliz adabiyoti va amaliy tilshunoslik bo'yicha mustaqil, ilmiy asoslangan va xalqaro miqyosda sinovdan o'tgan tadqiqotlar o'tkazish.
- **3.2. Akademik yetakchilik va sifat bo'yicha kompetensiya**– Universitet til kafedralariga rahbarlik qilish, ingliz tilini o'rganish bo'yicha o'quv loyihalarini boshqarish va tilni baholash va sifatni ta'minlash guruhlariga rahbarlik qilish.
- **3.3. Uslubiy va oliy ta'lim kompetensiyasi**– Oliy ta'lim darajalarida ingliz tili, adabiyoti va tilshunoslikni kommunikativ, refleksiv va texnologiya bilan takomillashtirilgan pedagogik usullardan foydalangan holda o'qitish.
- **3.4. Madaniyatlararo va tarjima kompetensiyasi**– Yuqori darajadagi madaniyatlararo muloqotni osonlashtirish, badiiy va ixtisoslashgan tarjimalarga rahbarlik qilish va xalqaro akademik tarmoqlarni rivojlantirish.
- **3.5. Kasbiy etika va akademik halollik**– Akademik halollik, intellektual mulk etikasi, madaniy xilma-xillikka hurmat va global ilmiy standartlarning qat'iy standartlariga rioya qilish.
- **3.6. Hayot davomida o'rganish kompetensiyasi**– Filologik tajribani doimiy ravishda kengaytirish, yangi ta'lim texnologiyalarini qo'llash va milliy va xalqaro tadqiqot tarmoqlari, konferensiyalar va TEFL/TESOL uyushmalarida faol ishtirok etish.